

Sergiusz Leończyk

Konferencja „Problemy syberyjsko-polskiej historii i dialog kultur”

Wczesną jesienią, w dniach 5-6 września 2013 Kongres Polaków w Rosji na czele z reprezentującym IHISM UPH w Siedlcach Adiunktem dr Sergiuszem Leończykiem we współpracy z Zarządem Głównym Związku Sybiraków III RP we Wrocławiu zorganizowali z okazji 150. rocznicy Powstania Stycziowego 1863-1864 r. oraz 20-lecia odrodzenia ruchu polonijnego w południowej Syberii w Szuszeńskoje Kraju Krasnojarskiego Międzynarodową Konferencję Naukową zatytułowaną „Problemy syberyjsko-polskiej historii i dialog kultur”. Jej celem było przybliżenie nieznanych wydarzeń z historii sybiraków.

Tematyka konferencji obejmowała wiele różnych zagadnień, spośród których wymienić można następujące:

- ✓ Polacy na Syberii,
- ✓ dzieje Powstania Stycziowego 1863 i jego skutki,
- ✓ migracja polska i zesłania na Syberię w XIX-XX w.,
- ✓ Polacy w służbie państwowej w Rosji,
- ✓ wkład naukowo-badawczy, edukacyjny i kulturalny przedstawicieli narodu polskiego w Rosji,
- ✓ przedsiębiorcy-Polacy w Imperium Rosyjskim,
- ✓ ruch polonijny na Syberii, współpraca kulturalna oraz współdziałania,
- ✓ polsko-rosyjskie stosunki kulturowe: retrospektywa historyczna oraz współczesność,
- ✓ kultura i tradycja ruchu staroobrzędowców: kontakty polsko-syberyjskie,
- ✓ polsko-rosyjskie kontakty bibliofilskie z okazji Dni Kultury Polskiej.

Konferencja naukowa odbyła się w ramach Dni Kultury Polskiej, obchodzonych w dniach 1-9 września 2013 r. W tym jakże ważnym wydarzeniu, nie tylko dla środowisk polonijnych, wzięli udział m. in. naukowcy z ośrodków akademickich z Rosji, z Omska, Krasnojarska, Tomsku, Gorno-Altajska.

Ze strony polskiej uczestniczyli: naukowcy – z Siedlec i Łodzi, potomkowie powstańców 1863 r. oraz deportowane podczas II wojny światowej dzieci – Bolesław Włodarczyk z Wrocławia i Jerzy Lewicki z Kołobrzegu.

Konferencja odbyła się dzięki staraniom oraz współdziałaniu wielu osób i instytucji. Do najważniejszych należą: Federalna Polska Autonomia Narodowo-

Kulturalna „Kongres Polaków w Rosji”, Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP i Konsulat Generalny RP w Irkucku, Historyczno-Etnograficzne Muzeum-Rezerwat „Szuszeńskie”, Kulturalno-Narodowa Organizacja Społeczna „Polonia” Republiki Chakasji m. Abakan, Krasnojarska Regionalna Narodowo-Kulturalna Organizacja Społeczna „Polonia Minusińska” m. Minusińska (filia organizacji w Szuszeńskie).

Ponadto wśród współorganizatorów konferencji wymienić można: Urząd Miasta Wrocławia, Studio Wschód Telewizji Wrocław. W przygotowaniach aktywnie uczestniczyła dziennikarka Ośrodka Telewizji Polskiej we Wrocławiu Grażyna Orłowska-Sondej, zajmująca się w ramach swojej pracy problematyką dialogu polsko-syberyjskiego. Uczestnicy konferencji uczcili także 20-lecie wzniesienia działalności ruchu Polonii syberyjskiej.

6 września dla części uczestników odbyła się wyprawa do dalekiej wsi w tajdze – Aleksandrówki założonej na przełomie XIX-XX w. przez dobrowolnych osadników z Wołynia – Polaków-Mazurów. Podczas tego wyjazdu nakręcono 2 reportaże – dokumenty nt. życia Polaków przygotowane we współpracy TV Wrocław oraz TV Szuszeńskie

Na zakończenie konferencji Wojciech Korwin-Kossakowski (Warszawa) wręczył potomkom zesłańców 1863 r. oraz rosyjskim badaczom dziejów zsyłki pamiątkowe medale Narodowego Banku Polskiego, emitowane z okazji 150 rocznicy Powstania Styczniowego.¹

Najciekawszym i można powiedzieć kulminacyjnym punktem konferencji stało się otwarcie wystawy „Polska karta w dziejach Syberii”. Na tej wystawie została zaprezentowana historia zesłań Polaków do Wschodniej Syberii od XVIII w. Najciekawszymi eksponatami były przedmioty i zdjęcia polskich rodzin, w tym rodzin powstańców. Większość tych przedmiotów, zdjęć i książek znajduje się w zasobach Muzeum „Szuszeńskie”, więc dlatego żeby się zapoznać z tymi „świadkami historii” został wydany „Katalog poloników”, który opracowali Sergiusz Leończyk, Natalia Skorobogatowa i Tatjana Kikiłowa.

W maju 2014 r. zaplanowano wydanie materiałów konferencji w Szuszeńskie w wieloautorskiej monografii pod redakcją naukową dr Sergiusza Leończyka.

¹ Konferencje poświęcone 150 rocznicy Powstania Styczniowego odbyły się również w 2013 r. w Nowosybirsku, Tomsku, Irkucku i Ułan Ude.